

datum 17 maart 2010

Verslag informateur over vorming coalitie

Dinsdagavond 16 maart heeft informateur Charlie Aptroot verslag uitgebracht aan het presidium van de gemeente Pijnacker-Nootdorp over zijn informatieopdracht. De heer Aptroot, lid van de Tweede Kamerfractie van de VVD en oud wethouder van de gemeente Wassenaar, heeft een toelichting gegeven op zijn aanpak, de gevoerde gesprekken, conclusie en aanbeveling. De heer Aptroot besluit zijn betoog met “Het is wenselijk nu alle inzet te richten op de combinatie die het meeste recht doet aan de verkiezingsuitslag, VVD, -D66 en CDA.”

Direct na verkiezingen van 3 maart heeft de VVD als grootste partij met zeven zetels het voortouw genomen in de vorming van een nieuwe coalitie. Gezien de gebeurtenissen in de afgelopen periode en het hiermee geschade vertrouwen tussen de verschillende partijen heeft Peter van Haagen, lijsttrekker van de VVD, het presidium voorgesteld de heer Aptroot te benoemen als informateur. Dit voorstel werd door alle partijen ondersteund daar de informateur een bijdrage kan leveren aan de vorming van een stabiel college.

Onafhankelijk advies

Met het aannemen van de informatieopdracht ‘Onderzoek welke coalities mogelijk zijn, rekening houdend met de verkiezingsuitslag’ heeft de heer Aptroot aangegeven onafhankelijk te zullen opereren en zich eerst breed te willen oriënteren. De negen fracties zijn direct uitgenodigd voor een gesprek. In het gesprek gaf de informateur aan te willen komen tot een college, dat de meerderheid van de Raad vertegenwoordigt. Dit zowel in verband met de stabiliteit en continuïteit van het college in het algemeen, als rekening houdend met de komende zware tijden gezien de te verwachten rijksbezuinigingen en de gevolgen hiervan voor gemeenten.

De conclusie

Als logische collegevorming op basis van de verkiezingsuitslag wordt door zeven van de negen fracties de combinatie VVD-CDA-D66 genoemd. De VVD omdat het de grootste fractie is en heeft gewonnen, D66 in zetels de grootste winst heeft behaald en het CDA omdat het de tweede partij in grootte is. Van de overige twee fracties noemt één deze combinatie logisch maar lastig gezien het verleden en de verhouding tussen de VVD en het CDA. De andere fractie sprak zich niet uit over een combinatie die de vertaling van de verkiezingsuitslag zou moeten zijn.

In meerdere gesprekken is benoemd dat de VVD en Groen Links op een aantal onderwerpen ver uit elkaar liggen, maar er zijn op voorhand geen uitsluitingen gedaan. Van Trots op NL is het de andere fracties niet echt duidelijk wat het programma is. Er zijn twijfels over een mogelijke samenwerking gezien de uitlatingen tijdens de verkiezingscampagne.

Puur op basis van de cijfers en de verschuivingen is de combinatie VVD-CDA-D66 logisch. Echter, gezien de ervaringen en gebeurtenissen in de afgelopen periode misschien moeilijk te realiseren. Dit wordt goed weergegeven in gemaakte opmerkingen als “herstel van vertrouwen is nodig” en “er moeten hobbels worden genomen”.

Over andere combinaties dan VVD-CDA-D66 bestaat geen eenduidig beeld. Voor een combinatie met de VVD en zonder het CDA zijn vier partijen nodig waarbij verschillende combinaties mogelijk zijn. Voor een combinatie met het CDA en zonder de VVD is met vier partijen slechts één combinatie mogelijk, die dan de kleinst mogelijke meerderheid heeft met 15 van de 29 zetels.

De aanbeveling

Op basis van de gesprekken komt informateur Aptroot tot de volgende aanbeveling:

- Richt alle inzet op de combinatie die het meest recht doet aan de verkiezingsuitslag: VVD-CDA-D66.
- Noodzakelijk is dat het vertrouwen tussen de VVD en het CDA wordt hersteld door het verleden uit te praten en er een streep onder te zetten. Samen moeten afspraken gemaakt worden voor de komende jaren. Het advies is dat D66 aan deze gesprekken deelneemt gezien het belang voor de drie coalitiefracties.
- Het is nodig goede afspraken te maken hoe om te gaan met het dualisme. Wenselijk is om afspraken te maken over het elkaar tijdig informeren indien er hobbels op de weg zijn, zodat collega's elkaar niet overvallen voelen.
- Het is verstandig bij de vorming van het college goed aandacht te besteden aan het team en de combinatie van karakters. Daarbij is het advies met een schone lei te beginnen en wethouders te benoemen die geen deel hebben genomen aan colleges van de afgelopen periode. Dit vraagt offers van personen en fracties maar is in het belang van de gemeente.
- Investeren in het team tijdens de samenstelling van het college en de eerste start, is nodig en zal lonend zijn. Hierin kan de burgemeester een belangrijke rol vervullen. Het biedt kansen voor een stabiel team in de komende vier jaar.
- Het collegeprogramma dient niet op alle details dichtgetimmerd te zijn, maar dient wel de gewenste aanpak en oplossingsrichting aan te geven voor de hoofdvragen en problemen. Dit voorkomt irritatie en is nuttig gezien het komende zwaar financieel weer.
- Gezien de hoeveelheid werk is een minimum aantal van vier wethouders noodzakelijk.
- Het college moet blijven zoeken naar een breed draagvlak, de discussie aangaan met de raad, ook al heeft het straks weer een meerderheid in die raad.
- Indien de coalitie VVD-CDA-D66 onverhoopt toch onmogelijk blijkt te zijn komen de andere opties aan bod, waarbij zoals eerder geconstateerd minstens vier fracties nodig zijn om een college te vormen waarvan de fracties een meerderheid in de gemeenteraad vertegenwoordigen.

Tot slot dankt de informateur de burgemeester, raadsgriffie en de fractievoorzitters voor de openhartige gesprekken die hij heeft mogen voeren.